LUẬT MA HA TĂNG KỲ

QUYỂN 12

Phần 1: GIỚI PHÁP CỦA TỲ KHEO

Đoạn 5: NÓI VỀ 92 PHÁP ĐƠN ĐỀ

1-GIỚI CỐ Ý VỌNG NGỮ.

Khi Phật an trú tại thành Xá-vệ, nói rộng như trên. Bấy giờ, chúng Tăng đang tập họp tại một chỗ định làm Yết-ma, nhưng Trưởng lão Thi-lợi-da-bà không đến, họ bèn sai sứ giả đi gọi: "Trưởng lão, chúng Tăng đang tập họp, định làm các pháp sự".

Thi-lợi-da-bà suy nghĩ: "Chính là họ đang vì ta mà làm Yết-ma đó", liền sinh tâm sợ hãi, nhưng không trốn được đành phải đến.

Khi thầy tới rồi, các Tỳ-kheo hỏi: "Trưởng lão, thầy phạm Tăng-già-bà-thi-sa phải không?".

Đáp: "Phải".

Các Tỳ-kheo liền sinh tâm hoan hỷ. Nhưng thầy suy nghĩ: "Các vị phạm hạnh ở trước ta nêu sự việc có thể sám hối, chứ không phải việc không thể trị phạt", liền bạch với chúng Tăng: "Cho phép tôi ra ngoài một lát".

Các Tỳ-kheo sau đó bàn nhau: "Vị Tỳ-kheo này đa trá, bất định, đi ra ngoài rồi, lát nữa đây sẽ nói dối, vậy nên hỏi lại ba lần để xác định cho chắc".

Thi-lợi-da-bà ra ngoài rồi, suy nghĩ: "Vì sao ta vô sự mà lại nhận tội? Các Tỳ-kheo này thường thường hay trị tội ta. Nay ta không nên nhận tội ấy, mà nên nói dối, bất quá chúng Tăng sẽ trị tội nói dối, dù có trị tội vẫn nhẹ".

Các Tỳ-kheo bèn gọi Thi-lợi-da-bà vào. Khi thầy vào rồi, Tăng hỏi: "Có phải thầy phạm tội Tăng-già-bà-thi-sa không?".

- Không phạm.

-Vừa rồi, vì sao thầy nhận là có phạm?

- Vì vừa rồi chúng Tăng muốn nói tôi phạm, nên tôi đáp là có phạm. Giờ đây tôi không nhớ là mình có tội.

Các Tỳ-kheo bèn đem sự việc ấy bạch đầy đủ lên Thế tôn. Phật liền bảo gọi Thi-lợi-da-bà đến. Khi thầy đến rồi, Phật bèn hỏi lại các việc trên: "Ông có thật như vậy không?"

- Có thật như vậy, bạch Thế Tôn.

- Đó là việc xấu. Ông không từng nghe Ta dùng vô số phương tiện

chê trách sự nói dối, khen ngợi nói thật hay sao? Nay vì sao ông biết mà nói dối? Đó là việc phi pháp, phi luật, trái lời Ta dạy, không thể dùng việc đó để nuôi lớn pháp thiện được.

Thế rồi, Phật truyền lệnh cho các Tỳ-kheo sống tại thành Xá-vệ phải tập họp lại tất cả, vì mười lợi ích mà chế giới cho các Tỳ-kheo, dù ai nghe rồi cũng phải nghe lại:

"Nếu Tỳ-kheo biết mà vọng ngữ thì phạm Ba-dạ-đề".

Giải Thích:

- Biết: Đã nghĩ biết trước.
- Vọng: Sự việc không phải như vậy.
- Ngữ: Dùng miệng nói ra.
- Ba-dạ-đề: Tên tội được phân biệt chế định

Lại có các trường hợp: Tám cách nói của Hiền Thánh, nói thẳng, vọng ngữ, không vọng ngữ, nghi, không nghi, quyết định, không quyết định, nói một chiều.

- Tám cách nói của Hiền Thánh: Thấy nói là thấy, nghe nói là nghe, dối nói là dối, biết nói là biết, không thấy nói là không thấy, không nghe nói là không nghe, không dối nói là không dối, không biết nói là không biết. Đó gọi là tám cách nói của Hiền Thánh. Nói như thế thì không có tội.

- Tám cách nói không phải Hiền Thánh: Thấy nói không thấy, nghe nói không nghe, dối nói không dối, biết nói không biết, không thấy nói thấy, không nghe nói nghe, không dối nói dối, không biết nói biết. Đó gọi là tám cách nói không phải Hiền Thánh. Nói như vậy thì phạm tội Ba-dạ-đề.

- Nói thẳng: Thấy nghe hay biết (mà nói) không thấy, không nghe, không hay, không biết. Đó gọi là nói thẳng, phạm tội Ba-dạ-đề.

- Vọng: Thấy vọng mà nói là không vọng, nghe vọng mà nói là không vọng, hay vọng mà nói là không vọng, biết vọng mà nói là không vọng; không thấy, không nghe, không hay, không biết vọng (sai lầm) mà nói là không vọng. Nói như vậy thì phạm tội Ba-dạ-đề.

- Không vọng: Thấy nghe hay biết không vọng mà nói là vọng; không thấy, không nghe, không hay, không biết không vọng mà nói là vọng. Nói như vậy thì phạm tội Ba-dạ-đề.

- Nghi: Thấy nghe hay biết nghi nói không nghi; không thấy, không nghe, không hay, không biết nghi nói không nghi, thì phạm tội Ba-dạ-đề.

- Không nghi: Thấy nghe hay biết không nghi ngờ mà nói là nghi ngờ. Không thấy không nghe, không hay không biết không nghi ngờ mà nói là nghi ngờ, thì phạm tội Ba-dạ-đề.

- Quyết định: Thấy nghe hay biết quyết định (một cách chắc chắn) mà nói là không quyết định; không thấy không nghe không hay không biết quyết định mà nói là không quyết định thì phạm tội Ba-dạ-đề.

- Không quyết định: Thấy nghe hay biết không quyết định (không chắc chắn) mà nói là quyết định; không thấy không nghe không hay không biết không quyết định mà nói là quyết định, thì phạm tội Ba-dạ-đề.

- Nói một chiều: Thấy nghe hay biết mà nói là không thấy không nghe không hay biết thì phạm tội Ba-dạ-đề.

Biết là có mà nói không, đó là biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề.

Biết là không mà nói là có, đó là biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề.

Thật có mà cho là không, rồi nói rằng có, đó là biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề.

Thật không mà cho là có, rồi nói rằng không, đó là biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề.

Thật có rồi tưởng là có, mà lại nói không, đó là biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề.

Thật không rồi tưởng rằng không, mà lại nói có, đó là biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề.

Thật có rồi tưởng là không mà lại nói có, đó là biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề.

Thật không rồi tưởng là có, mà lại nói không, đó là biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề.

Có năm pháp thành tựu biết mà nói dối phạm tội Ba-dạ-đề. Năm pháp đó là gì? Đó là thật có, tưởng là có, rồi đổi ý, tưởng trái lại, nói

khác đi, đó là năm việc biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề.

Có bốn pháp thành tựu, biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề. Bốn pháp đó là gì? Đó là tưởng rằng có, mà đổi ý, tưởng trái lại, rồi nói khác đi. Đó gọi là bốn pháp biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề.

Có ba pháp thành tựu, biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề. Ba pháp đó là gì? Đó là đổi ý, tưởng trái lại, nói khác đi, như vậy, là biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề.

Có hai pháp thành tựu, biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề. Hai pháp đó là gì? Đó là tưởng trái lại, nói khác đi, như vậy, là biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề.

Có một pháp thành tựu, biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề. Một pháp đó là gì? Đó là nói khác đi, như vậy là biết mà nói dối, phạm tội Ba-dạ-đề. Thế nên nói (như trên).